

Sygn. akt IV Cz 673/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27.11.2015 r.

Sąd Okręgowy w S. Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: Mariola Watemborska (spr.),

Sędziowie SO: Dorota Curzydło, A. J.

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2015 r. w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużniczki A. P.

na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L.M. M. podjęte w sprawie Km 2193/13 polegające na oddaleniu wniosku o uchylenie wyceny ruchomości, wezwaniu do zapłaty oraz zajęciu wynagrodzenia i wierzytelności, a także w przedmiocie wniosku o zawieszenie postępowania egzekucyjnego

z udziałem wierzyciela (...) SA z siedzibą w W.

na skutek zażalenia dłużniczki A. P.

na postanowienie Sądu Rejonowego w L., I Wydział Cywilny,

z dnia 15.09.2015r., sygn. akt I Co 886/15

postanawia:

1. **odrzuć zażalenie na pkt (...) postanowienia,**
2. **oddalić zażalenie na pkt (...) postanowienia.**

Sygn. akt IV Cz 673/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w L. w pkt (...) oddalił skargę dłużniczki na czynności Komornika Sądowego M. M. w sprawie Km 2193/13, zaś w pkt (...) oddalił wniosek dłużniczki o zawieszenie postępowania egzekucyjnego. W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że skoro skarga dłużnika okazała się niezasadna, to w konsekwencji należało oddalić wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego.

Zażalenie na powyższe rozstrzygnięcie wywiodła dłużniczka, wnosząc o powtórne przeanalizowanie sprawy i wzięcie pod uwagę nie tylko opinii komornika sądowego. Dłużniczka zwróciła się ponadto z prośbą o umożliwienie jej uczestniczenia „na sprawach i w razie potrzeby wnoszenia do sprawy dodatkowych, uzupełniających informacji”.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Najwyższy podejmując uchwałę z dnia 15.09.1995r. w sprawie III CZP 110/95 (patrz: OSNC 1955 nr 12, poz.177), wskazał, iż o dopuszczalności zażalenia na postanowienie sądu rozstrzygające skargę na czynności komornika decydują dwa przepisy, a mianowicie: art. 767 § 3 kpc i art. 13 § 2 kpc. Pierwszy z nich stanowi, że zażalenie na postanowienie sądu przysługuje w wypadkach w ustawie wskazanych, tj. wskazanych w księdze drugiej (Postępowanie egzekucyjne) części drugiej kodeksu postępowania cywilnego. Natomiast drugi - nakazuje przepisy o procesie stosować odpowiednio do innych rodzajów postępowań unormowanych w tym kodeksie, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. W postępowaniu egzekucyjnym ma zatem odpowiednie zastosowanie m.in. art. 394 § 1 kpc., wymieniający postanowienia sądu pierwszej instancji i zarządzenia przewodniczącego, na które przysługuje zażalenie do sądu rewizyjnego (obecnie apelacyjnego).

Z mocy art. 394 § 1 in principio kpc zażalenie do sądu rewizyjnego (obecnie apelacyjnego) przysługuje na postanowienie sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie. Przepis ten zamieszczony jest w księdze pierwszej kodeksu postępowania cywilnego, normującej postępowanie w procesie. W postępowaniu procesowym postanowieniem kończącym postępowanie jest takie postanowienie, które kończy sprawę jako całość (np. postanowienie o odrzuceniu pozwu, o umorzeniu postępowania, o odrzuceniu rewizji). Cechą takiego postanowienia jest to, że dalsze postępowanie toczyć się już nie może. Przepis ten nie dotyczy natomiast postanowień rozstrzygających w procesie pewne kwestie wpałkowe (np. zwolnienie od kosztów, wyłączenie sędziego, (itd.).

W postępowaniu egzekucyjnym art. 394 § 1 in principio kpc należy stosować "odpowiednio" (art. 13 § 2 kpc). Stosowanie "odpowiednie" oznacza niezbędną adaptację (i ewentualnie zmianę niektórych elementów) normy do zasadniczych celów i form danego postępowania, jak również pełne uwzględnienie charakteru i celu danego postępowania oraz wynikających stąd różnic w stosunku do uregulowań, które mają być zastosowane.

Odnosząc powyższe rozważania Sądu Najwyższego do niniejszej sprawy, zważyć należy, że zażalenie wywiedzione przez A. P. na postanowienie z dnia 15 września 2015r. oddalające skargę na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w L. M. M. podjęte w sprawie Km 2193/13, a polegające na oddaleniu wniosku o uchylenie wyceny ruchomości, wezwaniu do zapłaty oraz zajęciu wynagrodzenia i wierzytelności nie mieści się w żadnej z powyżej wskazanych kategorii. W szczególności godzi się przywołać w tym miejscu aprobowany w piśmiennictwie pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy, że na postanowienie sądu wydane w wyniku wniesienia skargi na czynności komornika przysługuje zażalenie wówczas, gdy postanowienie to kończy postępowanie egzekucyjne lub samodzielną część tego postępowania albo też zmierza do zakończenia egzekucji (vide: uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 26.01.1999r., III CZP 58/98, OSNC 1999/6/107).

Powyższe wyjaśnia, dlaczego Sąd Rejonowy w istocie nie uzasadnił swej decyzji o oddaleniu skargi. Jak wynika z treści art. 357 § 2 zd. 2 kpc (w zw. z art. 13 § 2 kpc) Gdy stronie przysługuje środek zaskarżenia, postanowienie należy doręczyć z uzasadnieniem. Skoro postanowienie o oddaleniu skargi na czynności komornika sądowego polegające na oddaleniu wniosku o uchylenie wyceny ruchomości, wezwaniu do zapłaty oraz zajęciu wynagrodzenia i wierzytelności nie było zaskarżalne, toteż nie istniał po stronie Sądu I instancji obowiązek uzasadniania tego postanowienia. Słusznie zatem Sąd Rejonowy przywołał treść przepisu art. 767⁴ § 1 kpc, w myśl którego zażalenie na postanowienie sądu przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie.

W konsekwencji powyższych rozważań prawnych uznać należało, że zażalenie wywiedzione przez A. P. w zakresie, w jakim dotyczyło oddalenia jej skargi na czynności komornika sądowego, jako niedopuszczalne, podlegało odrzuceniu, o czym orzekł Sąd Okręgowy na podstawie art. 373 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, jak w pkt (...) sentencji.

Z kolei oddaleniu podlegało zażalenie dłużniczki na rozstrzygnięcie zawarte w pkt (...) zaskarżonego postanowienia, mocą którego to oddalono jej wniosek o zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Rozstrzygnięcie Sądu I instancji jest w tym zakresie prawidłowe, albowiem w sprawie nie zostały przywołane przez dłużniczkę żadne okoliczności, które w świetle obowiązujących przepisów prawa mogłyby wobec oddalenia jej skargi na czynności komornika stanowić skutecznej podstawy do zawieszenia toczącego się przeciwko niej postępowania egzekucyjnego.

Zważyć należy, że w dziale IV tytułu I trzeciej części kodeksu postępowania cywilnego ustawodawca określił podstawy prawne zarówno zawieszenia, jak i umorzenia postępowania egzekucyjnego. Przepisy art. 818 - 821¹ kpc zawierają szczegółowe uregulowania dotyczące zawieszenia postępowania egzekucyjnego. Przepisy te mają charakter przepisów szczególnych w stosunku do przepisów o zawieszeniu postępowania zamieszczonych w części Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu rozpoznawczym, tj. w art. 173 kpc -181 kpc, i 183 kpc, które - na mocy art. 13 § 2 kpc - mają odpowiednie zastosowanie w postępowaniu egzekucyjnym.

Gwoli wyjaśnienia wskazać trzeba, że zawieszenie postępowania egzekucyjnego może w szczególności nastąpić: z mocy prawa lub z mocy postanowienia organu egzekucyjnego wydanego z urzędu lub na wniosek. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego z mocy prawa następuje między innymi, gdy organ egzekucyjny zaprzestanie czynności na skutek siły wyższej, ogłoszenia upadłości dłużnika, wszczęcia postępowania naprawczego w stosunku do dłużnika. Z mocy postanowienia organu egzekucyjnego fakultatywne zawieszenie postępowania ma miejsce w szczególności, gdy: następuje na wniosek strony lub osoby trzeciej, złożono skargę na czynności komornika, w ramach zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych sąd decyduje o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego. Obligatoryjne zaś zawieszenie postępowania egzekucyjnego z mocy postanowienia organu następuje z urzędu (gdy m.in. dłużnik lub wierzyciel nie mają zdolności procesowej lub przedstawiciela ustawowego, dłużnik lub wierzyciel zmarł) lub na wniosek (m.in. gdy: żąda tego wierzyciel, żąda tego dłużnik, ale tylko, kiedy złożył zabezpieczenie zwalniające go od egzekucji, kiedy posiada orzeczenie sądowe, w którym sąd uchylił natychmiastową wykonalność tytułu wykonawczego lub wstrzymał wykonanie tytułu). Istotnym jest, że zawieszenie postępowania egzekucyjnego następuje w sytuacjach, gdy istnieje przeszkoda w jego prowadzeniu o charakterze przemijającym, albo możliwe jest jej usunięcie.

W rozpoznawanej sprawie Sąd I instancji wyszedł z założenia, że skoro już sama skarga na czynności komornika podlegała oddaleniu, to za bezzasadny należało uznać również złożony w jej ramach wniosek dotyczący zawieszenia postępowania egzekucyjnego. Z taką konkluzją Sądu I instancji nie sposób jest się nie zgodzić. Już zatem tylko dodatkowo wypada zauważyć, że i racjom przedstawionym przez komornika sądowego w jego piśmie z dnia 15.07.2015r. (k. 18) stanowiącym uzasadnienie zaskarżonej czynności należy przydać miano słuszności. Wskazał w nim komornik nie tylko na bezzasadność, ale i na niecelowość takiego rozstrzygnięcia o zawieszeniu postępowania egzekucyjnego. Z tą argumentacją trzeba się zgodzić.

Przypomnieć w tym miejscu też należy, że niniejsze postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte z urzędu, dotyczy należnych organowi egzekucyjnemu kosztów, a jego podstawą jest prawomocne postanowienie o ustaleniu kosztów, które w myśl art. 770¹ kpc podlega wykonaniu bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności.

Odnosząc się natomiast wprost do zażaleniowej argumentacji dłużniczki A. P. domagającej się w szczególności umożliwienia jej uczestniczenia w sprawach i w razie potrzeby składania dodatkowych, uzupełniających informacji, godzi się wskazać, przyjmując uprzednio, że intencją dłużniczki było umożliwienie jej uczestnictwa „na sprawach” rozstrzyganych przez Sąd, że zgodnie z przepisem art. 766 kpc Sąd rozpoznaje sprawy egzekucyjne na posiedzeniu niejawnym, chyba że zachodzi potrzeba wyznaczenia rozprawy albo wysłuchania na posiedzeniu stron lub innych osób. W sprawach tych sąd wydaje orzeczenia w formie postanowień. W orzecznictwie podkreśla się, że Jakkolwiek przepis art. 766 k.p.c. zezwala sądowi rozpoznającemu sprawy egzekucyjne na wyznaczenie rozprawy lub wysłuchanie stron na posiedzeniu w przypadku gdy stwierdzi taką "potrzebę", tym niemniej sytuacje takie mają charakter wyjątkowy i są powodowane najczęściej koniecznością wyjaśnienia wątpliwości rysujących się na tle stanu faktycznego przedstawionego we wniosku przez wierzyciela (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 18 marca 2013 r., V ACz 168/13, LEX nr 1292657). Taka, o jakiej mowa wyżej wyjątkowa sytuacja nie ma miejsca w realiach rozpoznawanej sprawy. Toteż brak jest również podstaw do wydania komornikowi sądowemu z urzędu zarządzeń zmierzających do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usunięcia spostrzeżonych uchybień (art. 759 § 2 kpc).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc i art. 13 § 2 kpc, orzekł, jak w pkt (...) sentencji, o oddaleniu zażalenia.